

Ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhellion yn adroddiad Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol y Senedd

“Honiadau'n ymwneud ag Undeb Rygbi Cymru”

Argymhelliad 1

Pan fydd y Panel Adolygu Annibynnol yn cyhoeddi ei adroddiad, dylai URC fynd ati cyn gynted ag y bo'n ymarferol i gyhoeddi cynllun gweithredu yn dangos sut a phryd y bydd yn rhoi ei argymhellion ar waith. Dylai hefyd fynychu'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol i esbonio ei gamau gweithredu presennol ac arfaethedig yn y maes hwn.

Ymateb:

Mae'r argymhelliad hwn ar gyfer URC i'w ystyried.

Argymhelliad 2

Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod unrhyw gymorth ariannol y mae'n ei roi i URC yn y dyfodol yn gydnaws â phob agwedd ar y strategaeth trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol a'r Contract Economaidd.

Ymateb:

Derbyn.

Er nad ydym yn darparu cyllid craidd i gyrrff llywodraethu chwaraeon cenedlaethol – dyna rôl Chwaraeon Cymru – fe wnaeth Llywodraeth Cymru, dan amgylchiadau eithriadol iawn yn ystod Covid, ddarparu cymorth grant a benthyciad brys a hanfodol i URC, a sefydliadau eraill, i oroesi'r argyfwng yr oeddent yn ei wynebu.

Wrth gytuno'n ddiweddar i ailstrwythuro'r cytundeb benthyciad, a wnaed yn wreiddiol i helpu URC brynu allan ei fenthyciad CLBILS gan Lywodraeth y DU, ysgrifennodd Dirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth at URC yn nodi rhai rhagofynion er mwyn i drafodaethau ddechrau. Roeddent yn cynnwys hyrwyddo gêm gynhwysol lle mae menywod a merched yn teimlo'n ddiogel, yn cael eu clywed a'u cefnogi gyda gweithleoedd sy'n dilyn arferion gwaith teg ac yn diogelu a sicrhau gwerth am arian mewn unrhyw fuddsoddiad cyhoeddus. Roedd y llythyr hefyd yn cynnwys cyfeiriad at y contract economaidd, a oedd yn rhan o'r cymorth ariannol blaenorol presennol i URC, a sut y dylai URC a Llywodraeth Cymru adeiladu'r gofynion hynny ymhellach i'n partneriaeth i sicrhau bod y buddsoddiad hwn yn cefnogi eu cynlluniau tymor hwy ar gyfer busnes iachach. Cytunodd URC ar y rhain i gyd.

Bydd Llywodraeth Cymru hefyd yn sicrhau y gellir ymgorffori'r Strategaeth Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol mewn unrhyw gyllid y mae URC yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru yn y dyfodol. Byddant hefyd yn cynnwys y rhain yn y trefniadau rheoli cyfrifon ffurfiol sydd ar waith gydag URC i fonitro cydymffurfiaeth â'r cytundeb benthyciad.

Argymhelliad 3

Dylai Llywodraeth Cymru nodi sut y bydd pryderon ynghylch diwylliant sefydliad yn cael eu hystyried ym mhenderfyniadau Llywodraeth Cymru ynghylch a ddylid rhoi cymorth ariannol i'r sefydliad hwnnw.

Ymateb:

Derbyn.

Mae gan Lywodraeth Cymru ddyletswydd i ddiogelu arian cyhoeddus, gan sicrhau eu bod yn cael eu trin ag uniondeb, stiwardiaeth ac er budd y cyhoedd. Mae'n bwysig bod hyder yn y sefydliadau y mae Llywodraeth Cymru yn eu hariannu, gan sicrhau bod cyllid yn cyrraedd y safonau uchaf o ran ymddygiad cyhoeddus. Mae nifer o ffactorau yn cael eu hystyried fel rhan o'r broses arfarnu wrth ddarparu cyllid i sefydliadau.

Fel y nodwyd yn flaenorol, nid yw Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid craidd yn uniongyrchol i sefydliadau chwaraeon ond mae'n cyfarwyddo Chwaraeon Cymru, fel rhan o'u cylch gwaith, i ddarparu arian i sefydliadau chwaraeon, fel cyrff llywodraethu cenedlaethol. Wrth benderfynu a ddylid darparu cyllid i'r sefydliadau hynny, mae gofyniad i arddangos eu gallu yn erbyn fframwaith llywodraethu sy'n asesu a oes gan sefydliadau drefniadau llywodraethu digonol, gan gynnwys polisïau a gweithdrefnau cadarn, i roi sicrwydd eu bod yn addas i dderbyn arian cyhoeddus. Mae Llywodraeth Cymru yn monitro hyn yn rheolaidd gyda Chwaraeon Cymru, ac mae Chwaraeon Cymru yn hyderus eu bod yn mynd i'r afael â'r cyfrifoldeb hwn yn effeithiol. Yn ddiweddar hefyd, cawsant sicrwydd sylweddol ar eu prosesau gan eu harchwilwyr.

Argymhelliad 4

Dylai Llywodraeth Cymru adolygu ei phrotocolau ar gyfer ymateb i bryderon a godir gyda Gweinidogion, Dirprwy Weinidogion a gweision sifil am ymddygiad amhriodol mewn sefydliadau yng Nghymru. Dylai adrodd yn ôl i'r Pwyllgor o fewn y chwe mis nesaf ar ganlyniad yr adolygiad hwn a dylai nodi pa gamau y bydd yn eu cymryd o ganlyniad.

Ymateb:

Derbyn.

Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn yr argymhelliad hwn a bydd yn ysgrifennu'n ôl at y Pwyllgor o fewn chwe mis, yn unol â'r cais.

Argymhelliad 5

Mae Llywodraeth Cymru yn nodi sut y dylai'r sefydliadau y mae'n eu hariannu ddefnyddio'r cyllid hwn mewn llythyrau cylch gwaith. Mae craffu da yn dibynnu ar allu asesu a yw'r nodau hyn wedi'u cyflawni. I'r perwyl hwn, dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod gofynion llythyrau cylch gwaith y sefydliadau y mae'n eu hariannu yn glir ac yn ddiriaethol.

Ymateb:

Derbyn.

Mae Llywodraeth Cymru eisoes yn darparu cyfarwyddyd i dderbynwyr grantiau annibynnol y mae'n eu cefnogi ar sut y dylid gwario cyllid drwy'r telerau, yr amodau a'r atodlenni yn y llythyr cynnig grant.

Mae Cyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys Chwaraeon Cymru, yn sefydliadau hyd braich. Felly, maent yn gyfrifol am wneud eu penderfyniadau ariannu eu hunain yn seiliedig ar

flaenoriaethau polisi Llywodraeth Cymru fel y nodir yn eu llythyrau cylch gwaith tymor y llywodraeth.

Argymhelliad 6

Dylai Chwaraeon Cymru ystyried y cyllid y mae'n ei ddarparu i gyrff llywodraethu cenedlaethol yng ngoleuni unrhyw honiadau o ymddygiad amhriodol yn y cyrff llywodraethu hyn.

Ymateb:

Mae'r argymhelliad hwn ar gyfer Chwaraeon Cymru i'w ystyried.